

Sbo de Sterren

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Een stappenplan voor het handelen bij signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Inleiding	5
Verklaring voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	6
Stappenplan bij het vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling	7
Stap 1: De medewerker heeft een vermoeden	8
Aanbevelingen bij stap 1	10
Stap 2: Bespreken van onderbouwd vermoeden met de CvB en raadplegen Veilig Thuis	11
Aanbevelingen bij stap 2	13
Stap 3: Gesprek met ouders	14
Aanbevelingen bij stap 3	15
Stap 4: Wegen van aard en ernst	16
Aanbevelingen bij stap 4	17
Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen	18
Stap 5b: Melden en bespreken met ouders	19
Stap 6: Evaluatie en nazorg	20

Voorwoord

Vanaf 1 januari 2011 geldt voor iedere organisatie die werkt met kinderen en ouders de wettelijke verplichting om een meldcode voor kindermishandeling en huiselijk geweld te hanteren.

Kindermishandeling komt te vaak voor. In Nederland zijn naar schatting meer dan 100.000 kinderen per jaar, dat is 3% van alle kinderen, slachtoffer van kindermishandeling (onderzoek IJzerdoorn 2007). Slechts een klein deel daarvan wordt gemeld.

Kinderen met een psychiatrische stoornis en/of gedragsproblemen zijn extra kwetsbaar.

Kindermishandeling en huiselijk geweld zijn risicofactoren die de ontwikkeling van een kind ernstig kunnen verstoren. De genoemde cijfers tonen aan dat continue zorg en uitgebreide aandacht voor dit probleem nodig is. Dat geldt voor de hulpverlening, maar zeker ook voor preventie en signalering in een vroeg stadium.

De school is bij uitstek een plaats waar (een vermoeden van) kindermishandeling en huiselijk geweld gesignaleerd kan worden. In de praktijk blijkt dat leerkrachten het moeilijk vinden om met vermoedens van kindermishandeling om te gaan. Het vereist kennis en moed om kindermishandeling, huiselijk geweld of loverboys te kunnen en te durven signaleren.

SBO De Sterren heeft haar medewerkers getraind in het herkennen en omgaan met signalen van kindermishandeling (waaronder seksueel geweld) en huiselijk geweld.

Dit stappenplan biedt ondersteuning en geeft richtlijnen ten aanzien van de handelwijze bij een vermoeden van kindermishandeling en/of huiselijk geweld.

De taak van de school met betrekking tot kindermishandeling en huiselijk geweld of slachtoffers van loverboys, is het signaleren en het doorleiden naar zorg bij de daarvoor aangewezen instanties.

Slachtoffers van kindermishandeling en seksueel misbruik kunnen te maken krijgen met verschillende organisaties die ieder vanuit hun eigen achtergrond en met hun eigen expertise het slachtoffer benaderen. Samenwerking met deze partners in de zorg is van belang voor een goede aanpak van kindermishandeling.

Inleiding

Op 1 januari 2011 is de wet Verplichte Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling in werking getreden. In het kader van kwaliteitszorg, geldt de plicht om een meldcode te hanteren voor huiselijk geweld en kindermishandeling, met inbegrip van seksueel geweld, vrouwelijke genitale verminking (ook wel genoemd meisjesbesnijdenis) en eengerelateerd geweld. De verplichting geldt voor organisaties en zelfstandige medewerkers in de gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg, justitie en politie.

Deze meldcode is gebaseerd op het basismodel meldcode [Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling](#) van het Ministerie van VWS en is het vervolg op het 'Protocol Vermoeden kindermishandeling' voor de school.

De tekst van dit document is gebaseerd op 'Meldcode' huiselijk geweld en kindermishandeling, Stappenplan voor het handelen bij signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling. Basisonderwijs' (2010) van het Expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding (JSO) en het 'Protocol Vermoeden van kindermishandeling, huiselijk geweld, verwaarlozing, seksueel misbruik en loverboys. Voor medewerkers van het (Voortgezet) speciaal onderwijs (2009) van RENN4.

Verklaring voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Het bevoegd gezag van

SBO De Sterren

Overwegende:

- dat SBO De Sterren verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan zijn leerlingen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat van de medewerkers die werkzaam zijn bij SBO De Sterren op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen en ouders/verzorgers attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- dat SBO De Sterren, een meldcode vast stelt zodat de medewerkers die binnen SBO De Sterren werkzaam zijn, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat SBO De Sterren in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de medewerkers bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, eerge relateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten of andere verzorgers zoals pleegouders;
- dat onder *kindermishandeling* wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eerge relateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- dat onder *medewerker* in deze code wordt verstaan: de medewerker die voor SBO De Sterren werkzaam is en die in dit verband aan leerlingen van de school zorg, begeleiding, of een andere wijze van ondersteuning biedt of anderszins in contact met leerlingen staat;
- dat onder *leerling* in deze code wordt verstaan: de leerling aan wie de medewerker zijn professionele diensten verleent;

In aanmerking nemende

- de Wet maatschappelijke ondersteuning
- de Wet op de jeugdzorg;
- de Wet bescherming persoonsgegevens;

- de Wet op het primair onderwijs;
- het privacyreglement van SBO De Sterren

Stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

Stappenplan bij het vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling

STAP 1: DE MEDEWERKER HEEFT EEN VERMOEDEN

- observeren
- signalen inventariseren en noteren
- zorg delen met de commissie van begeleiding (CvB), tijdslimiet vaststellen
- verkennend gesprek met de ouders (leerkracht, eventueel met lid CvB) tenzij de veiligheid van de leerling in het geding is
- gesprek met de leerling afhankelijk van leeftijd en ontwikkelingsniveau
- de verantwoordelijkheid ligt bij de leerkracht/medewerker

STAP 2: BESPREKEN VAN ONDERBOUWD VERMOEDEN MET DE CvB

- consultatie interne en eventuele externe collega's
- overleg met eventuele andere betrokkenen, zoals jeugdarts en leerplichtambtenaar
- de gegevens uit observatie en inventarisatie bespreken in de CvB (leerkracht)
- eventuele consultatie door een lid CvB bij Veilig Thuis of casemanager jeugd sociaal wijkteam
- de verantwoordelijkheid ligt bij de CvB

STAP 3: GESPREK MET OUDERS

- uitkomst van de consultaties bespreken met de ouders (lid CvB en leerkracht)
- delen van de zorg met ouders
- de verantwoordelijkheid ligt bij de CvB
- mogelijk afstemming zoeken Zorg voor Jeugd (verwijsindex)

Met de ouders zijn afspraken gemaakt over de begeleiding van hun kind binnen de school of in de thuissituatie. Ouders nemen zelf initiatief richting het sociaal wijkteam of hen wordt geadviseerd dit initiatief te nemen.

STAP 4: WEGEN VAN AARD EN ERNST

- weeg risico, aard en ernst van de kindermishandeling of het huiselijk geweld
- hoe veilig is (de ontwikkeling van) het kind?
- Vraag Veilig Thuis of de casemanager jeugd van het sociaal wijkteam hier een oordeel over te geven

In deze fase gaat de interne zorgstructuur over in externe zorgstructuur

4a. De casemanager jeugd vanuit het sociaal wijkteam wordt geïnformeerd over de bovengenoemde aanmelding door een lid van de CvB

4b De ouders maken rechtstreeks een afspraak met het sociaal wijkteam en koppelen terug aan de casemanager jeugd

4c De casemanager jeugd koppelt terug aan de CvB

4d Op basis van de inschatting van de casemanager jeugd wordt het signaal besproken in het multi- disciplinaire overleg als er sprake is van meervoudige problematiek, de eigen expertise ontoereikend is en er betrokkenheid is van meerdere organisaties. De CvB houdt contact met de casemanager en neemt, indien nodig, deel aan het overleg.

STAP 5a: HULP ORGANISEREN EN EFFECTEN VOLGEN

- tijdslimiet vaststellen
- bespreek de zorgen (uitkomst stap 4) met de ouders

- organiseer hulp door ouders en leerling te verwijzen naar het sociaal wijkteam of andere hulpverlening, zoals de huisarts
- De casemanager jeugd meld welke interventies zijn afgesproken en hoe de voortgang is
- monitoren of ouders en leerling hulp krijgen
- volg de leerling (CvB en leerkracht)
- de verantwoordelijkheid ligt bij de CvB
- De school is betrokken bij de planmatige ondersteuning van een gezin

STAP 5b: MELDEN EN BESPREKEN MET OUDERS

- de voorgenomen melding met de ouders bespreken (bij voorkeur met twee leden van de CvB)
- melding bij Veilig Thuis
- de verantwoordelijkheid ligt bij de CvB

STAP 6: EVALUATIE EN NAZORG

- procedures en uitkomsten evalueren en zo nodig bijstellen
- alert blijven op welzijn leerling
- signalen en zorgen blijven melden bij het sociaal wijkteam, veilig thuis of andere hulpverlening
- nazorg voor betrokken leerkracht en andere betrokken medewerkers regelen
- verantwoordelijkheid ligt bij de CvB

STAP 1: DE MEDEWERKER HEEFT EEN VERMOEDEN

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg ze vast.

Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

De bron van het vermoeden kan zijn:

1. U signaleert iets opvallends.
2. Iemand - bijvoorbeeld een leerling – vertelt u een zorgwekkend verhaal over een andere leerling.
3. Een leerling neemt u in vertrouwen over de eigen situatie.

Observeren

Signalen zullen (bijna) nooit direct duidelijkheid geven over de oorzaak. Probeer in deze fase het beeld completer te krijgen. Kijk goed wat u ziet in het gedrag van het kind en van de ouder. Interpreteer niet te snel. Er kan ook iets anders aan de hand zijn.

Signalen inventariseren en noteren

Noteer wat u observeert. Alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen, hoort u schriftelijk vast te leggen. Hiermee houdt u zelf goed zicht op de situatie en kunt u later bij de inspectie verantwoording afleggen, indien dit wordt gevraagd. De gegevens worden bewaard in het elektronisch leerlingendossier.

Leg in Parnassys de volgende gegevens vast:

- datum, plaats, situatie en de aanwezigen;
- zorgsignalen;
- signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten;
- contacten naar aanleiding van de signalen;
- stappen die worden gezet;
- besluiten die worden genomen;
- vervolgaantekeningen over het verloop.

Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk:

- Worden er ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.
- Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Leg een diagnose alleen vast als deze is gesteld door een hiervoor opgeleide functionaris (bijvoorbeeld een orthopedagoog).

Zorg delen met de commissie van begeleiding (CvB)

Meld uw zorgen en vermoedens over de leerling bij de CvB. Spreek samen met de CvB een tijdslimiet af voor deze eerste fase (maximaal één maand). Ter voorbereiding kan gebruik gemaakt worden van een basisvragenlijst.

Verkenkend gesprek met de ouders

Maak een afspraak met de ouders, indien gewenst samen met een lid van de CvB.

Deel uw zorgen met de ouders, tenzij de veiligheid van de leerling in het geding is. Vertel wat u ziet en of merkt bij de leerling. Wees concreet.

NB

U meldt de signalen bij de leidinggevende van de school, wanneer het gaat om signalen die wijzen op kindermishandeling gepleegd door een medewerker, conform de *Wet Preventie bestrijding van seksueel geweld en seksuele intimidatie in het onderwijs, artikel 4 Verplichting en aangifte inzake zedenmisdrijven (meld- en aangifteplicht)*. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing.

Aan het einde van fase 1 besluit u:

Het vermoeden blijkt ongegrond

Het gesignaleerde gedrag duidt niet op kindermishandeling: vervolgstappen zijn niet nodig.

Er is geen bevestiging van het vermoeden

U blijft nauwkeurig registreren wat u bij het kind opvalt of wat u verteld wordt. Datum vastleggen in uw agenda waarop u uw aantekeningen opnieuw bekijkt (maximaal 2 maanden).

U twijfelt en/of u vindt een bevestiging van uw vermoeden

Dit wordt ingebracht in de CvB (fase 2).
Start stap 2 van de meldcode.

AANBEVELINGEN BIJ STAP 1

- Accepteer kindermishandeling en huiselijk geweld als één van de vele mogelijke oorzaken van onverklaarbaar/opvallend gedrag van een kind.
- Indien een kind u in vertrouwen neemt, beloof dan nooit absolute geheimhouding. Beloof dat u geen volgende stap zult nemen zonder dit met het kind besproken te hebben. Steun het kind in het feit dat het zijn geheim verteld heeft.
- Het vertrekpunt van uw inzet blijft de zorg die u, met de ouders, voor het kind hebt.
- Betrek anderen tijdig in het proces en wacht niet op het moment dat het voor u "zo niet langer kan". Ga niet de rol van hulpverlener vervullen, maar zorg ervoor dat de zorgen rondom de leerling tijdig in de CvB worden besproken. Ga niet overhaast te werk. Wie iets wil bereiken moet zorgvuldig handelen.
- Vertrouw op uw intuïtie en houd het niet voor uzelf, maar praat erover.
- Vaak is het delen van uw zorg met de ouders de beste ingang: blijf bij het concrete gedrag dat u ziet bij het kind. Herkennen ouders de signalen van hun kind ook in de thuissituatie? Bespreek geen vermoedens, stel open vragen (handleiding bijlage 5).
- Ga zorgvuldig om met de privacy van het kind en de ouders. Zie ook hoofdstuk 6 van de handleiding.

Aandachtpunten specifiek voor loverboys:

- Let op in de omgeving van de school; zijn er loverboys die meisjes ronselen.
- Noteer eventueel een kenteken en informeer bij de politie.
- Zorg ervoor dat het meisje niet geïsoleerd raakt, dat is precies wat de loverboy wil. Hij is dan de enige die ze nog heeft.

Het kan ook zijn dat meisjes die al in de prostitutie zitten anderen aanzetten dat ook te doen

STAP 2: BESPREKEN VAN EEN ONDERBOUWD VERMOEDEN MET DE CVB EN RAADPLEGEN VEILIG THUIS
--

Bespreek de signalen met een deskundig collega, bijvoorbeeld een lid van de CvB, de aandachtfunctionaris of een collega-leerkracht.

De gegevens uit observatie en inventarisatie bespreken in de CvB

De medewerker/leerkracht brengt de gegevens in bij de CvB. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de basisvragenlijst uit fase 1 (handleiding bijlage 1 en 2).

Een lid van de CvB is verantwoordelijk voor de coördinatie en de voortgang. Deze taak ligt nooit bij de leerkracht van de betreffende leerling. De coördinator houdt het tijdpad in de gaten en stelt een tijdslimiet voor deze fase.

De CvB bekijkt welke gegevens over de leerling beschikbaar zijn en legt dit vast.

Een lid van de CvB vraagt zo nodig advies aan:

- Veilig Thuis;
- sociaal wijkteam of casemanager jeugd;
- de jeugdarts van de GGD (schoolarts);
- de leerplichtambtenaar van de gemeente waar de leerling woont.

Zorgvuldig handelen vereist dat men nagaat of er advies gevraagd moet worden bij Veilig thuis. Indien er ook maar enige twijfel bestaat over de oorzaak van de situatie en/of de veiligheid van de leerling, moet een lid van het CvB advies vragen bij Veilig Thuis. Veilig Thuis kan een eerste inschatting maken van de mate waarin de zorgen terecht zijn en of er sprake kan zijn van kindermishandeling of huiselijk geweld. Zie ook hoofdstuk 4 uit de handleiding.

De schoolarts

Nadat de school de zorgen heeft besproken met de ouders (stap 1), kan de schoolarts op verzoek van de CvB een kind oproepen voor onderzoek. De resultaten van het onderzoek worden in de CvB ingebracht voor zover ze betrekking hebben op het vermoeden van kindermishandeling. Hierbij wordt rekening gehouden met de privacy van het kind en de ouders.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat de leerling of gezinsleden onmiddellijk moeten worden beschermd, kan meteen advies gevraagd worden bij Veilig Thuis of het sociaal wijkteam. Komt men daar op basis van de signalen tot het oordeel dat onmiddellijk actie moet worden ondernomen, dan kan in hetzelfde gesprek een melding worden gedaan, zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet.

In noodsituaties kan ook contact gezocht worden met de crisisdienst van het sociaal wijkteam en/of de politie om direct hulp te bieden.

Aan het eind van fase 2 stelt het CvB vast:

Het vermoeden blijkt ongegrond

- Het gesignaleerde gedrag duidt niet op kindermishandeling.
- Vervolgstappen zijn niet nodig.
- Vermelden in het dossier.

Er is geen bevestiging van het vermoeden

- De CvB blijft alert en bespreekt het kind nogmaals in een volgend overleg.
- De docent blijft werken aan de vertrouwensrelatie met de leerling.

U twijfelt, of u vindt een bevestiging van uw vermoeden

- De CvB maakt een plan van aanpak met een taakverdeling.
- Start fase 3 van het protocol.

AANBEVELINGEN BIJ STAP 2

- In de CvB groot zijn vertegenwoordigd: de directeur, de intern begeleider, de betrokken leerkracht, de gedragsdeskundige en (indien aanwezig) de jeugdarts van de GGD en een casemanager jeugd.
- U draagt samen met de CvB de verantwoordelijkheid. Het is belangrijk om steeds te overleggen voordat er een stap genomen wordt.
- Volgens de Wet Bescherming Persoonsgegevens hebben ouders het recht op inzage en eventuele correctie in het dossier van hun kind. Gegevens in het dossier dienen zo zorgvuldig en objectief mogelijk beschreven te worden. Wanneer er persoonlijke aantekeningen worden gemaakt, is het belangrijk deze goed op te bergen, bij voorkeur zonder vermelding van de naam (zie bijlage 8 van de handleiding).
- De taak van de school - met betrekking tot kindermishandeling - is het signaleren en het aankaarten bij verantwoordelijke instanties. De school is niet verantwoordelijk voor de hulpverlening, maar kan wel een rol spelen in het bespreekbaar maken van de zorgen over een kind.

Bespreek de signalen met de ouders.

Is er ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de ouder, raadpleeg dan een deskundige collega en/of Veilig Thuis.

Gesprek met de ouders:

- overleg binnen de CvB wie het beste met de ouders kan praten;
 - bereid het gesprek goed voor;
 - overleg na afloop van het gesprek in de CvB over verder te nemen stappen.
1. Informeer de ouders over het doel van het gesprek.
 2. Beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan.
 3. Nodig de ouders uit om een reactie hierop te geven.
 4. Kom indien nodig en mogelijk pas na deze reactie met een interpretatie van hetgeen u hebt waargenomen.
 5. Leg het gesprek vast en laat het, indien mogelijk, ondertekenen door alle betrokkenen.
 6. Indien nodig signaal geven in zorg voor jeugd (afstemming jeugdhulpverlening)

In de meeste gevallen is het niet duidelijk wat de oorzaak is van de signalen. Door ouders te informeren en met hen van gedachten te wisselen over de ontwikkeling van hun kind, kunnen zorgen verduidelijkt, ontkracht of bekrachtigd worden. Nodig de ouders expliciet uit tot het geven van hun mening en vraag door over kindgerelateerde onderwerpen in de thuissituatie. Herkennen de ouders de situatie? Hoe gedraagt het kind zich thuis? Hoe reageren de ouders daarop? Hoe gaat de opvoeding? Hoe reageert het kind hierop? Hoe is de ontwikkeling van het kind tot nu toe verlopen? Wat vinden de ouders daarvan? Hoe ervaren de ouders de opvoeding en hun rol als ouder? Zie ter voorbereiding hoofdstuk 5 en bijlage 5 van de handleiding.

Wanneer u met anderen hebt overlegd, brengt u de ouders hiervan op de hoogte. Informeer de ouders en zorg voor continue uitwisseling over de ontwikkeling van het kind en de zorgen die u hebt. Ook wordt het met de ouders besproken wanneer er een handelings- of begeleidingsplan wordt ingezet voor het kind. Bespreek ook tussentijds en na afloop de resultaten van het handelings- of begeleidingsplan.

Er kan een begin gemaakt worden met het onderzoeken van kansen en oplossingen, indien de ouders de zorgen herkennen. Daarnaast kunnen handelingsadviezen voor zowel in de groep als thuis, worden uitgewisseld.

Dit traject kan afgesloten worden, wanneer tijdens het gesprek met de ouders blijkt dat de zorgen een andere oorzaak hebben.

(Eventueel) praten met (ouder) kind

Overleg binnen de CvB of een gesprek met het kind meerwaarde heeft. Met kleine kinderen wordt niet uitgebreid in gesprek gegaan, met oudere kinderen kan dit eventueel wel. Een gesprek heeft het ondersteunen van het kind ten doel. Van tevoren kan afgesproken worden hoe dit gesprek gevoerd kan worden. Zorg ervoor dat een gesprek waardevol is voor het kind. Let op dat de ouders in het gesprek niet veroordeeld worden. Houd ook in gedachten dat het verkrijgen van informatie niet het hoofddoel is: laat het geen verhoor worden.

Aan het eind van fase 3 stelt de CvB vast:

Het vermoeden blijkt ongegrond

- Het gesignaleerde gedrag duidt niet op kindermishandeling.
- Vervolgstappen zijn niet nodig.
- Vermelden in het dossier.

Er is geen bevestiging van het vermoeden

- De ouders zeggen de signalen niet te herkennen.
- De CvB bespreekt de leerling nogmaals in een volgend overleg.

U twijfelt, of u vindt een bevestiging van uw vermoeden

- De CvB vervolgt het plan van aanpak.
- Start fase 4 van het protocol.

AANBEVELINGEN BIJ STAP 3

- Het gesprek met de ouders in deze fase heeft een ander karakter dan in fase 1. De mogelijk bedreigde ontwikkeling van het kind is het uitgangspunt van het tweede gesprek. Het totaalbeeld aan signalen vormt de basis voor het gesprek. Wees bedacht op weerstand en ontkenning bij de ouders. Het tweede gesprek vindt in principe plaats met de leerkracht en een lid van de CvB. Soms kan in overleg met de CvB van deze samenstelling afgeweken worden.
- Een dergelijk gesprek hoeft niet bedreigend te zijn, mits u de ouders de ruimte geeft hun eigen ideeën te verwoorden.
- Verdiep u bij allochtone ouders extra goed in de manier waarop u hen het beste kunt benaderen. Vraag eventueel advies bij de Veilig Thuis of bij hulpverleners die de cultuur van de desbetreffende leerling kennen. In geval van een vermoeden van vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis) of eengerelateerd geweld neemt u met spoed contact op met Veilig Thuis.
- Het doen van een melding bij Veilig Thuis zonder dat de signalen zijn besproken met de ouders is alleen mogelijk als:
 - de veiligheid van de het kind, uzelf, of een ander in het geding is;
 - u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de ouders hierdoor het contact met de school zullen verbreken.Advies vragen bij Veilig Thuis mag anoniem en zonder dat dit vooraf met de ouders besproken is.
- Als de ouders te kennen geven ook bezorgd te zijn, dan kunt u samen kijken welke ondersteuning zij kunnen gebruiken. Bij ouders die openstaan voor verandering kan de situatie verbeteren door de ondersteuning die zij krijgen. Deze verbetering is merkbaar aan het gedrag en/of de schoolprestaties van de leerling. Ziet u geen verbeteringen, merkt u dat de ouders het contact uit de weg gaan of problemen die er duidelijk zijn ontkennen, dan kunt u dit beschouwen als een extra signaal.

STAP 4: WEGEN VAN AARD EN ERNST

Weeg op basis van de signalen, het ingewonnen advies en het gesprek met de ouders het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg vervolgens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Bespreken van de resultaten CvB vanuit fase 3

Na maximaal één maand worden alle waarnemingen/gegevens die tot dan verzameld zijn besproken. Ook de informatie uit de gesprekken wordt besproken. Maak tevens een inschatting van de draaglast/draagkracht van de ouders.

Neem bij voorkeur contact op met het AMK, het SHG of de jeugdgezondheidszorg bij het maken van deze weging.

Aan het eind van fase 4 stelt de CvB vast:

Het vermoeden blijkt ongegrond

- Er is een andere reden voor het gesignaleerde gedrag. Er wordt gekeken of hulp voor de ouders en/of het kind nodig is, welke hulp aangeboden kan worden en of verwijzing noodzakelijk is.

Er bestaat twijfel over het vermoeden

- Er kan besloten worden tot een extra observatieperiode. Het is belangrijk om duidelijk af te spreken wie wat observeert en hoe lang deze periode duurt. Fase 3 wordt opnieuw doorlopen, waarna een beslissing moet worden genomen.

Het vermoeden wordt bevestigd

- Naar het inzicht van de CvB lijkt er een gegrond risico voor kindermishandeling of huiselijk geweld.
- De CvB besluit over te gaan naar stap 5: Het organiseren van hulp of het doen van een melding bij Veilig Thuis.

AANBEVELINGEN BIJ STAP 4

- Voor elke zaak betreffende een vermoeden van kindermishandeling en/of huiselijk geweld kan advies/een consult worden (aan)gevraagd bij het Sociaal wijkteam of bij Veilig Thuis, zonder de naam van het kind en/of de ouder te noemen.
- Wanneer er in de CvB besloten wordt dat er sprake is van gegronde vermoedens van kindermishandeling, dan wordt er een zorgmelding opgesteld vanuit de school. Deze wordt in het derde gesprek met ouders besproken. In principe voert de CvB dit gesprek met ouders. Het uitgangspunt zal zijn dat er een gezamenlijke zorgmelding gedaan wordt met de ouders, als de ouders niet instemmen zal er zonder medewerking van ouders een zorgmelding gedaan worden door de school.
- Wanneer een vermoeden van kindermishandeling gemeld wordt bij Veilig Thuis, moet men rekening houden met de tijd die Veilig Thuis nodig heeft om informatie te verzamelen en mensen te mobiliseren. Veilig Thuis is verplicht de ouders binnen vier tot zes weken na de melding hiervan op de hoogte te brengen. Meldingen bij Veilig Thuis hebben ten doel eventuele hulpverlening in gang te zetten. Wanneer de zorgmelding gedaan wordt door een instantie zoals een school, is Veilig Thuis verplicht de ouders te melden wie de melding heeft gedaan.
- Ook kan men bij de politie terecht voor een advies. Bij aangifte van een strafbaar feit doet de politie aan opsporing en start een strafrechtelijk onderzoek.

STAP 5a: HULP ORGANISEREN EN EFFECTEN VOLGEN
--

Meent u, op basis van uw afweging in stap 4, dat u de leerling en zijn gezin redelijkerwijs *voldoende* tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen, organiseer dan de noodzakelijke hulp.

- De CvB coördineert verdere actie en stelt een tijdslimiet.
- De CvB bespreekt de hulpvraag van de school en de ouders, beoordeelt de hulpvraag, stelt een aanpak vast, geeft handelingsadviezen voor de leerkracht en adviseert over verdere hulp.
- Het verantwoordelijk CvB-lid bespreekt - bij voorkeur samen met een ander CvB-lid - de uitkomst van de bespreking in het CvB met de ouders.
- Bespreek met de ouders de verder te nemen stappen met betrekking tot de geadviseerde hulpverlening voor de leerling en/of de ouder. Geef informatie en maak afspraken over de eventuele indicaties die nodig zijn voor verdere hulp. Verwijs de ouder door en vraag na enige tijd of de ouder contact heeft gehad met de hulpverlening.
- De CvB maakt met de leerkracht afspraken over begeleidings- en zorgbehoeften van de leerling. Stel een handelings- of begeleidingsplan op en voer dit uit. Deel de uitkomst van deze bespreking met de ouders.

STAP 5b: MELDEN EN BESPREKEN MET OUDERS

Bespreek de melding vooraf met de ouders, wanneer het CvB heeft besloten tot het doen van een melding.

Het gesprek met de ouders wordt bij voorkeur door twee leden van de CvB gevoerd. Het verantwoordelijke CvB-lid bespreekt de melding tevens met de leerling wanneer deze twaalf jaar of ouder is. Het is niet verstandig om dit gesprek door de leerkracht te laten voeren, in verband met het behouden van een band met de leerling.

1. Leg uit waarom u een melding wilt doen en met welk doel.
2. Vraag de leerling en/of de ouders uitdrukkelijk om een reactie.
3. In geval van bezwaren van de leerling en/of de ouders, overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren.
4. Is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om uw leerling of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen.
5. Doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van de leerling of zijn gezinslid de doorslag geeft.

In de volgende gevallen mag u afzien van contact met de leerling en/of de ouders over de melding:

- als de veiligheid van de leerling, uzelf, of een ander in het geding is;
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling en/of de ouders hierdoor het contact met de school zullen verbreken.

Aan het eind van stap 5 stelt de CvB vast:

Stap 5a

- Ouders werken mee aan de doorgeleiding naar de hulpverlening
- Er is contact gelegd vanuit de CvB met de hulpverlening

Stap 5b

- Ouders en eventueel leerling zijn op de hoogte van de melding
- De melding is gedaan

Er kan overgegaan worden naar stap 6

STAP 6: EVALUATIE EN NAZORG

De CvB evalueert wat er is gebeurd en de procedures die zijn gevolgd. De CvB volgt de leerling tenminste een half jaar.

- **Volg het effect van de hulp.**
- **Doe alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.**

Evaluatie

In een bijeenkomst van de CvB, waar ook de leerkracht aan deelneemt, worden de genomen stappen en het resultaat besproken. Indien van toepassing wordt de zaak ook besproken met andere betrokkenen. Zo nodig worden verbeteringen in afspraken en/of procedures aangebracht. De CvB controleert ook of de geanonimiseerde gegevens met betrekking tot het vermoeden van kindermishandeling zijn geregistreerd. Deze gegevens worden geregistreerd en bewaard om in kaart te kunnen brengen hoe vaak een vermoeden van kindermishandeling binnen de gehele organisatie voorkomt en op welke wijze daarmee wordt omgegaan. Er wordt gerapporteerd aan het management van de school.

Nazorg

Los van de gekozen weg, blijft de leerkracht zeker vier maanden na evaluatie het gedrag van het kind nauwlettend volgen.

Wanneer daar aanleiding voor is, brengt de leerkracht de leerling opnieuw in het CvB-overleg in (stap 2). Het verantwoordelijke CvB-lid zoekt zo nodig opnieuw contact met Veilig Thuis of de casemanager. Als het kind is aangemeld bij Veilig Thuis en er zijn nieuwe signalen, dan is het van belang deze door te geven aan Veilig Thuis. Een medewerker van Veilig Thuis kan zo nodig contact opnemen met het gezin of met de betrokken hulpverleningsinstellingen.

Mocht de leerling binnen bovengenoemde termijn de school verlaten, dan meldt de school dit aan de hulpverlening. Een lid van de CvB neemt contact op met de school waar de leerling naartoe is gegaan om de zorg over te dragen en stelt ouders hiervan in kennis.

Zorgen rondom het kind kunnen bij de medewerker allerlei twijfels en gevoelens losgemaakt hebben. Naast het feit dat het de verantwoordelijkheid van de medewerker zelf is om twijfels en gevoelens kenbaar en bespreekbaar te maken, is het belangrijk dat hier aandacht aan besteed wordt. Het is van belang dat er ook nazorg voor de medewerkers beschikbaar is. De school dient een medewerker, bij voorkeur een lid van het CvB, deze taak te geven.

Afsluiting

Als gebleken is dat het vermoeden niet gegrond was, dan kunnen de werkaantekeningen worden vernietigd en kan het dossier met betrekking tot dit kind worden afgesloten.

Na een half jaar wordt de leerling weer besproken in de CvB. Blijken er geen nieuwe signalen te zijn en is de hulpverlening goed op gang gekomen, dan valt de leerling weer onder de reguliere besprekingen. Wanneer er nieuwe signalen zijn, wordt het stappenplan opnieuw doorlopen.

